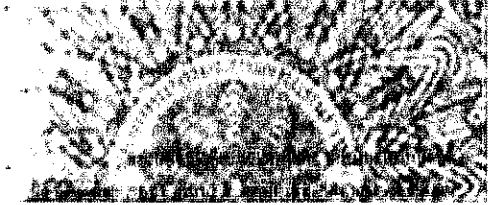

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ข่าวสารความรู้ทางการเงิน ฉบับที่ 10/2564

เรื่อง สิทธิและหน้าที่ของลูกหนี้ในกระบวนการยุติธรรม

ด้วยสถานการณ์ที่มีความยากลำบากอย่างเช่นในปัจจุบัน ลูกหนี้หลายท่านอาจเผชิญกับปัญหาทางการเงิน ทั้งรายได้ที่ลดลง รายจ่ายที่เพิ่มขึ้น และยิ่งไปกว่านั้นบางท่านอาจมีความเครียดและวิตกกังวลในเรื่องภาระหนี้ที่ยังคงต้องชำระ จนมีคำถามเกิดขึ้นว่า หากจ่ายหนี้ไม่ไหวและต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมหรือถูกฟ้องร้องดำเนินคดี จะต้องทำอย่างไร ในโอกาสนี้แบงก์ชาติจะมาเล่าสู่กันฟังถึง 5 สิ่งควรรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของลูกหนี้ในกระบวนการยุติธรรม¹

1. หากเป็นหนี้และไม่สามารถจ่ายได้ จะรู้ได้อย่างไรว่าถูกฟ้อง ?

เมื่อลูกหนี้ถูกฟ้องจะมี “หมายศาล” ส่งไปตามที่อยู่ “ทะเบียนบ้าน” โดยในทางกฎหมาย หากหมายศาลถูกส่งถึงเรียบร้อยแล้วจะถือว่าลูกหนี้ได้รับแล้ว ทั้งนี้ หากลูกหนี้ไม่ได้อาศัยตามที่อยู่ในทะเบียนบ้าน ก็สามารถตรวจสอบได้จากศาลในเขตอำนาจตามทะเบียนบ้านว่าตนเองถูกฟ้องหรือไม่

2. เมื่อได้รับหมายศาล ต้องทำอย่างไร ?

ตั้งสติให้ดี ไม่ต้องตกใจ เพราะเรื่องนี้ เป็นคดีทางแพ่ง ไม่ติดคุก ให้อ่านคำฟ้องของเจ้าหนี้ โดยจุดที่ต้องตรวจสอบในหมายศาล คือ 1.) หมายเลขคดี 2.) ศาลที่ไหนที่เราต้องไปต่อสู่อัยคดี 3.) ประเด็นที่ฟ้องร้อง 4.) จำนวนเงินที่ฟ้องตรงกับหนี้สินที่เกิดขึ้นหรือไม่ และ 5.) เจ้าหนี้ฟ้องภายในระยะเวลาหรืออายุความหรือไม่ โดยอายุความของคดีจะเริ่มนับจากวันผิดนัดชำระหรือวันที่ชำระหนี้ครั้งสุดท้าย เช่น หนี้บัตรเครดิต 2 ปี

3. ทำไมถึงควรไปศาล ?

การไปศาลเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานเพื่อให้ประชาชนมีพื้นที่ต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมให้กับตัวเองและยังเป็นการแสดงเจตนาว่าเราจะขอชี้แจงถึงเหตุผลที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้หรือเจรจาต่อรองกับเจ้าหนี้เพื่อขอลดทอนเงินต้น ดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียมได้ด้วย ทั้งนี้ ลูกหนี้ควรไปตามกำหนดนัดในคำฟ้องและควรเตรียมคำอธิบายและเหตุผลความจำเป็นต่างๆ ที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ และเมื่อต้องลงนามในเอกสารของเจ้าหนี้ ลูกหนี้อาจมีหน้าที่ต้องอ่านให้ละเอียดก่อนลงนามเสมอ

4. การยุติคดีโดยทำสัญญาประนีประนอมยอมความและประโยชน์ที่ได้รับเป็นอย่างไร

กระบวนการยุติธรรมเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้เจรจาหาทางออกร่วมกันเพื่อให้ได้ข้อยุติในการชำระหนี้ โดยลูกหนี้และเจ้าหนี้ต้องทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาลซึ่งจะผูกพันทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้ ลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันที่ถูกฟ้องสามารถทำสัญญายอมความได้ด้วยตนเอง ไม่จำเป็นต้องเสียเงินจ้างทนาย เพราะจะมีเจ้าหนี้ที่ศาลช่วยตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นธรรมให้ อย่างไรก็ตาม การทำสัญญายอมความดังกล่าว หากลูกหนี้ผิดสัญญา เจ้าหนี้สามารถดำเนินการบังคับคดีกับลูกหนี้ได้ทันที

¹ บทความเรื่องสิทธิและหน้าที่ของลูกหนี้ในกระบวนการยุติธรรม เขียนโดย คุณชนาภรณ์ เสรวีวิทยกุล และคุณอาทิศา ผลเจริญ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

5. หลังศาลพิพากษาแล้ว ลูกหนี้มีสิทธิและหน้าที่อะไรบ้าง ?

ลูกหนี้มีหน้าที่ต้องชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือตามสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยมีสิทธิอุทธรณ์

คำพิพากษาของศาลภายใน 1 เดือนนับแต่วันพิพากษา หากลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามคำพิพากษาได้ต้องติดต่อเจ้าหนี้เพื่อเจรจาปรับเงื่อนไขการชำระเงิน พร้อมทั้งขอให้เจ้าหนี้ชะลอการบังคับคดี และในกรณีที่ไม่สามารถชำระคืนหนี้ได้ เจ้าหนี้จะตามสืบว่าลูกหนี้มีทรัพย์สินอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน และทำงานที่ไหน หากเจอก็จะขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี และแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรืออายัดเงินเดือนต่อไป

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการใช้บริการทางการเงิน สามารถโทรสอบถามไปยังสถาบันการเงินที่ใช้บริการโดยตรง หรือหากต้องการคำปรึกษาและแจ้งเบาะแสภัยทางการเงิน ติดต่อศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน แบงก์ชาติ โทร 1213